

**Аналітична довідка за результатами онлайн-опитування
здобувачів вищої освіти Факультету педагогічної освіти у межах
реалізації проєкту “Травма-інформоване навчання студентів:
інноваційно-педагогічні практики, супровід, підтримка” (TIED)**

ВСТУП

Упродовж листопада 2024 року було проведено онлайн-опитування здобувачів 1-3 курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (спеціальностей: 012, 013) та 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти (спеціальностей: 011, 012, 013) з метою визначення рівня травма-інформованості середовища Факультету педагогічної освіти (далі - ФПО).

В опитуванні взяли участь 366 респондентів денної форми навчання, з яких: 3,3% - чоловіки, а 96,7% – жінки; 64,8% – здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня освіти, а 35,2% – здобувачі освіти другого (магістерського) рівня освіти.

МЕТОДОЛОГІЯ

Опитування складалося з чотирьох блоків: запитання – інформація щодо ідентифікації (стать та курс); питання щодо організації простору ФПО; питання щодо реалізації принципів травма-інформованого підходу (безпека, довіра та прозорість, підтримка за моделлю «рівний – рівному», співробітництво та участь, вибір і контроль, культурні, історичні та гендерні аспекти) та експрес-скринінг емоційного стану здобувачів освіти. Анкета містила прості несуперечливі судження, які передбачають діапазон від однієї критичної точки, через нейтральну, до протилежної, де 5 означає “абсолютно погоджуюсь”, 1-”абсолютно не погоджуюсь”. Далі наведено аналіз отриманих результатів на основі описової статистики.

РЕЗУЛЬТАТИ

Перший блок питань стосувався організації простору ФПО. Перше питання мало на меті з’ясувати рівень задоволення студентів цифровою безпекою під час занять “Під час проведення онлайн заходів / навчальних занять на Факультеті дотримуються норм і правил цифрової безпеки (до прикладу, вхід через корпоративні акаунти, отримання дозволу на зйомку, заборона на поширення лінків стороннім особам, фотографування екранів, збір особистих даних тощо)”.

Більшість респондентів (91,3%) зазначили, що на ФПО дотримуються норм цифрової безпеки під час онлайн - заходів та навчальних занять. Деякі учасники опитування вказали, що такі правила виконуються частково (7,9%). Окремі респонденти вважають, що питання цифрової безпеки потребує додаткової уваги (0,8%).

Під час проведення онлайн заходів / навчальних занять на Факультеті дотримуються норм і правил цифрової безпеки (до прикладу, вхід чер...афування екранів, збір особистих даних тощо):
366 відповідей

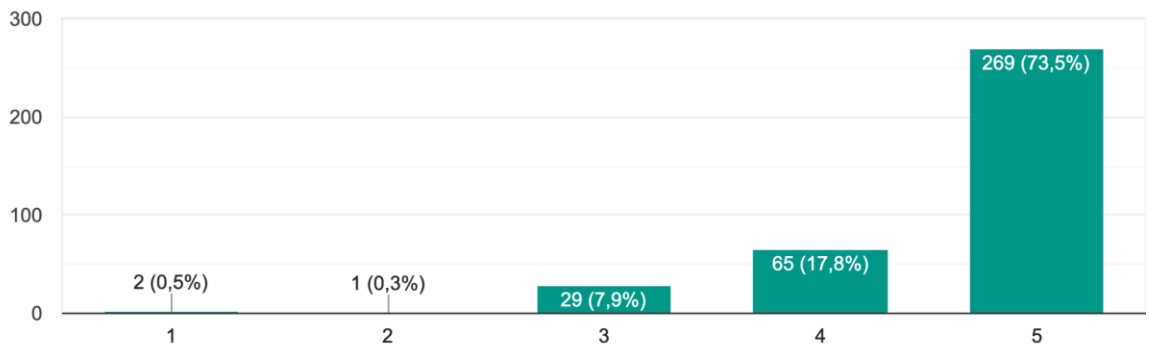

Рис. 1. Оцінка респондентами дотримання норм цифрової безпеки під час онлайн - заходів на ФПО

Відповідь на твердження “Факультет має зрозуміле та передбачуване середовище. Я знаю, де знайти потрібну мені людину або отримати необхідну послугу та/або інформацію” свідчить про загалом позитивне сприйняття організаційного середовища ФПО. Переважна більшість респондентів високо оцінили доступність інформації та зрозумілість алгоритмів отримання необхідних послуг або звернення до відповідальних осіб.

Зокрема, 202 опитаних (55,2%) повністю згодні з твердженням і зазначають, що можуть легко знайти потрібну людину або інформацію без значних труднощів. Це свідчить про ефективну комунікацію між адміністрацією, викладачами та студентами, а також добре організовані внутрішні процеси. Ще 98 респондентів (26,8%) мають високий рівень задоволеності, однак із можливими окремими випадками, коли пошук інформації або контакт з відповідальними особами може вимагати більше зусиль. 53 студенти (14,5%) демонструють нейтральне ставлення до цього аспекту. Невелика частка студентів – 11 осіб (3%) – зазначила що мають певні труднощі, а 2 респонденти (0,5%) поставили оцінку 1, що свідчить про

відсутність задоволення або значні труднощі у знаходженні необхідної інформації чи контактів.

Факультет має зрозуміле та передбачуване середовище. Я знаю, де знайти потрібну мені людину або отримати необхідну послугу та/або інформацію:

366 відповідей

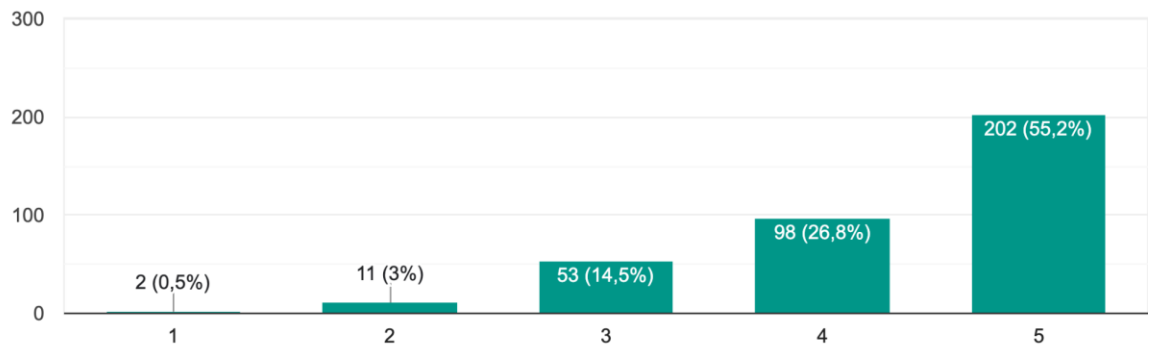

Рис. 2. Оцінка здобувачами зрозумілості та передбачуваності середовища на ФПО

Результати опитування засвідчили, що 322 респонденти (87,9%) вважають, що на ФПО достатньо місць загального користування. Частково згодні з цим 36 осіб (9,8%), а 7 осіб (1,9%) - не погоджується з цим.

На Факультеті достатньо місць загального користування (до прикладу, для спілкування з одногрупниками, отримання консультації викладачів тощо):

366 відповідей

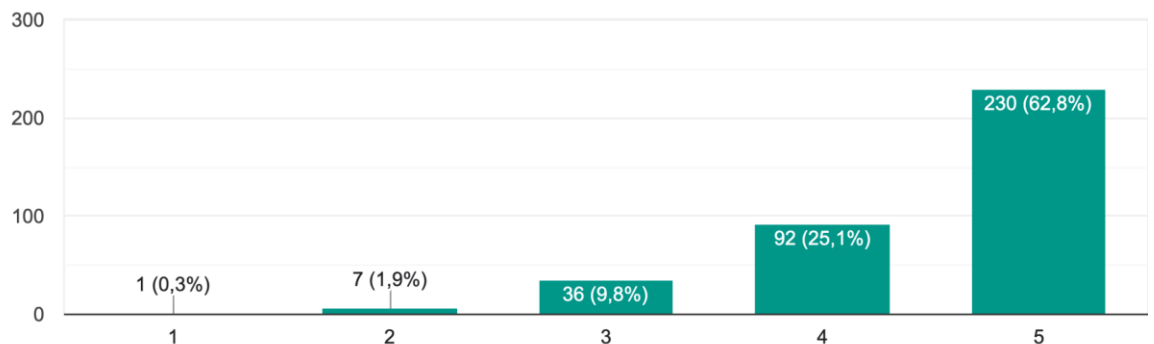

Рис. 3. Оцінка респондентами кількості місць загального користування

Водночас, оцінюючи кількість цих місць з точки зору їх потенціалу для тихої роботи, 152 опитаних (41,5%) висловили задоволення, 104 опитаних (28,4%) часткове задоволення, 77 опитаних (21%) не визначилися зі своїм ставленням та 33 опитаних (9%) вважають, що їх недостатньо.

На Факультеті достатньо місць для того, щоб побути наодинці (до прикладу, для зосередженої роботи в тиші тощо):

366 відповідей

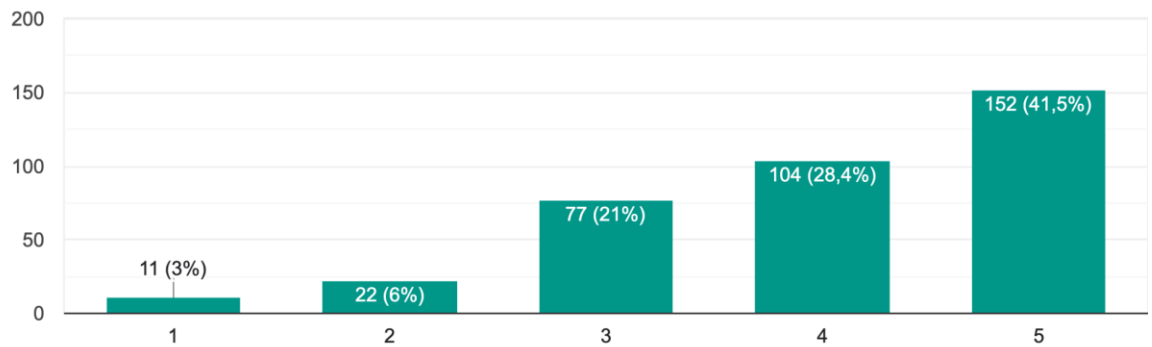

Рис. 4. Оцінка респондентами кількості місць для того, щоб побути наодинці

Незважаючи на такий розподіл відповідей респондентів, 317 респондентів (86,6%) загалом безпечно відчують себе в навчальних аудиторіях, місцях загального користування, укриттях навчального корпусу.

Я відчуваю безпечно під час освітнього процесу в навчальних аудиторіях, місцях загального користування, укриттях навчального корпусу:

366 відповідей

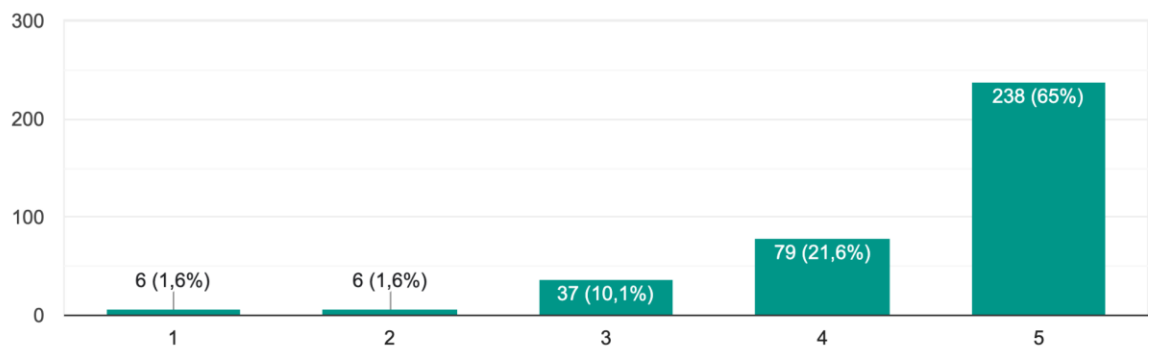

Рис. 5. Оцінка респондентами безпечності навчальних аудиторій, місць загального користування, та укріттів навчального корпусу

Аналіз відповідей опитаних на твердження “Я задоволена/-ий рівнем організації простору Факультету” свідчить про те, що більшість студентів задоволені організацією простору ФПО.

Табл.1. Розподіл відповідей на питання щодо задоволеності рівнем організації простору ФПО

	Не задоволені	Не визначилися	Задоволені
Аудиторії	5,7% (21)	14,48% (53)	79,7% (292)
Коридори	2,45% (9)	15,84% (58)	81,4% (298)
Санітарні кімнати	4,37% (16)	17,48% (64)	78,1% (286)
Їдальня	10,38% (38)	17,75% (65)	71,8% (263)
Бібліотека	4,64% (17)	15,3% (56)	80% (293)

Найвищі рівні задоволеності отримали коридори (81,4%) та бібліотека (80%), з невеликою кількістю незадоволених респондентів (менше 5%).

Найменший рівень задоволеності у їдальні (71,8%), що може свідчити про наявність певних проблем, які потребують уваги.

Загалом, санітарні кімнати отримали середній рівень задоволеності (78,1%), що показує, що тут є потенціал для покращень.

Результати опитування засвідчили, що абсолютна більшість опитаних (94,5%) вважають приміщення ФПО незахаращеними, охайними, приємними та достатньо умебльованими та оснащеними. Разом з тим 20 респондентів (5,5%) не визначились і 1 респондент (0,3%) не погоджується.

Приміщення Факультету не захаращені, на стінах пастельні кольори, аудиторії охайні, умебльовані, мають достатньо природного осві...ення, оснащені необхідним обладнанням тощо:
366 відповідей

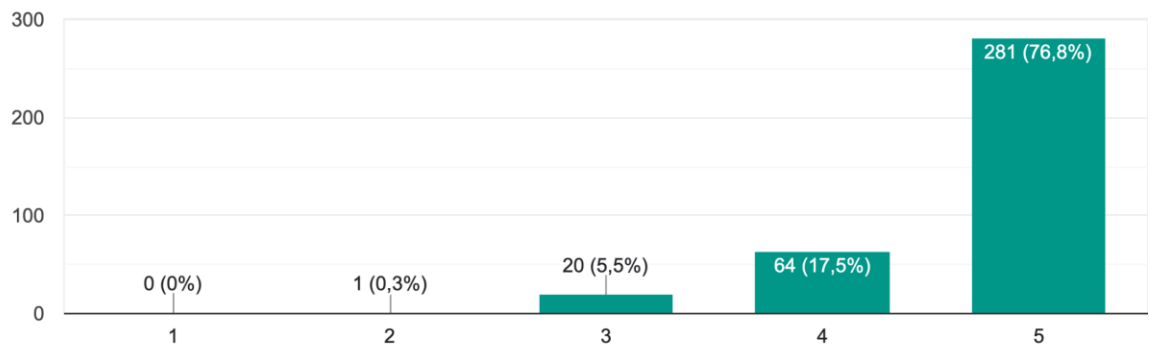

Рис. 6. Оцінка респондентами зовнішнього вигляду приміщень, умебльовання та обладнання ФПО

Аналіз таблиці "Розподіл відповідей на питання щодо інклюзивності простору Факультету та врахування індивідуальних, культурних та гендерних потреб" вказує на дуже високий рівень задоволеності інклюзивністю простору, хоча є невеликі групи респондентів, які залишаються незадоволені або мають нейтральну позицію.

Найвищий рівень задоволеності у категорії культурних потреб (86,8%), де лише 1,63% респондентів виявили незадоволеність. Це свідчить, загалом, що культурний досвід студентів враховується у процесі організації освітнього процесу та позанавчальній діяльності.

Індивідуальні потреби отримали також високий рівень задоволеності (84,9%), що демонструє наявність інклюзивних заходів для різних індивідуальних особливостей студентів.

Гендерні потреби займають трохи нижче місце за рівнем задоволеності (86%), але все одно мають високий результат. Незадоволеність у цій категорії дещо більша, ніж у культурних потребах.

Табл.2. Розподіл відповідей на питання щодо інклюзивності простору ФПО та врахування індивідуальних, культурних та гендерних потреб"

	Незадоволені	Не визначилися	Задоволені
Індивідуальних потреб	2,73% (10)	12,2% (45)	84,9% (311)
Культурних потреб	1,63% (6)	11,2% (41)	86,8% (318)
Гендерних потреб	3,82% (14)	10,1% (37)	86% (315)

Друга частина анкети була присвячена оцінці студентами реалізації принципів травма-інформованого підходу. На питання про відчуття себе у безпеці на ФПО більшість респондентів дала позитивну відповідь. Абсолютно погодились 235 осіб (64,2%), погодились 88 осіб (24%), нейтральну позицію зайняли 34 особи (9,3%), а не погодились загалом 9 осіб (1,5%).

У місцях спільного користування на Факультеті я почуваюся захищено (до прикладу, знаю, як діяти у надзвичайній ситуації, знаю, до кого звернутись):

366 відповідей

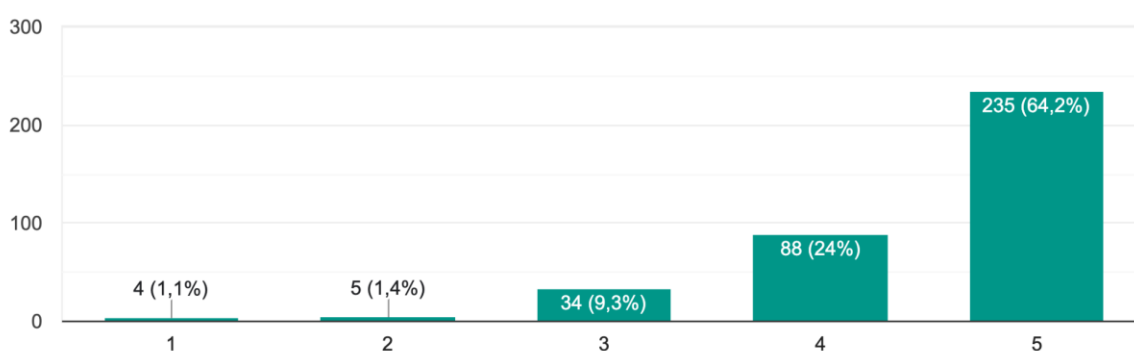

Рис. 7. Оцінка респондентами захищеності у місцях спільного користування

Окрім фізичної безпеки, респонденти висловлювали власну думку щодо емоційної безпеки у спілкуванні із різними категоріями учасників освітнього процесу. Зокрема, 324 особи (88,5%) погодились, що вони

емоційно безпечно себе почувають у спілкуванні із одногрупниками. Водночас, помітним є значний розрив між відповідями “повністю погоджуємось” (69,4%) та “частково погоджуємось” (19,1%), що потребує подальшого вивчення. Не визначились із відповіддю на це питання 35 осіб (9,6%), а 7 осіб (1,9%) не погодилися.

На питання щодо емоційної безпеки у спілкуванні з викладачами ФПО, респонденти загалом зазначили високий рівень безпеки (310 осіб, 84,7%), не визначились - 45 осіб (12,3%), не погодилися 11 осіб (3%). У відповіді на це питання зберігся великий розрив між відповідями “повністю погоджуємось” (57,4%) та “частково погоджуємось” (27,3%).

На думку 216 респондентів (59%), у спілкуванні з адміністрацією вони відчують себе в емоційній безпеці, 104 респонденти (28,4%) частково погодилися з цим твердженням. Не визначились зі своєю відповіддю 37 осіб (10,1%), а не погодилися із цим твердженням - 9 осіб (2,4%).

У відповідь на питання на скільки погоджуються респонденти з тим, що на ФПО до них ставляться толерантно, з урахуванням культурних та гендерних аспектів, 330 осіб (90,2%) погодилися, 23 особи (6,3%) не визначились, не погодилися - 13 осіб (3,5%).

Загалом, аналіз відповідей респондентів засвідчує, що вони задоволені рівнем фізичної та емоційної безпеки середовища ФПО, проте необхідним є вивчення факторів, що зумовлюють вибір респондентами відповідей “абсолютно погоджуюсь” та “погоджуюсь”.

Наступним принципом, щодо якого респонденти висловлювали свою думку став принцип “довіра та прозорість”. На питання щодо прозорості оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та інформування їх щодо особливостей вивчення дисципліни більшість респондентів дала схвальну відповідь (“абсолютно погоджуюся” - 231 особа, 63,1%; “погоджуюся” - 98 осіб, 26,8%), не визначились 28 осіб (7,7%), а не погодилися - 9 осіб (2,4%).

Оцінювання результатів мого навчання відбувається прозоро, викладачі завжди інформують про особливості вивчення дисципліни:

366 відповідей

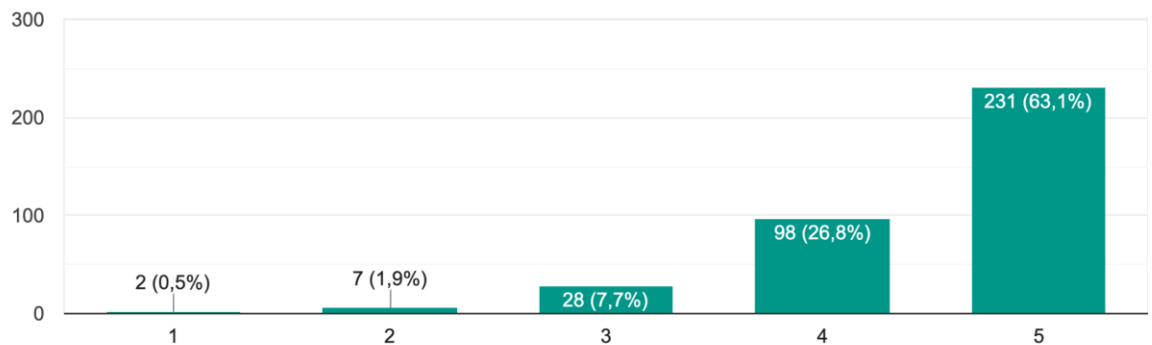

Рис. 8. Оцінка респондентами прозорості оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та інформування їх щодо особливостей вивчення дисципліни

Важливим аспектом побудови довіри на ФПО є повага до особистих кордонів учасників освітнього процесу. Зокрема, 216 респондентів (59%) абсолютно погодилися, що їх особисті кордони поважають, 106 осіб (29%) погодилися, не визначилися 34 особи (9,3%), не погодилися 10 осіб (2,7%).

Як на мене, на Факультеті поважають особисті кордони кожного:

366 відповідей

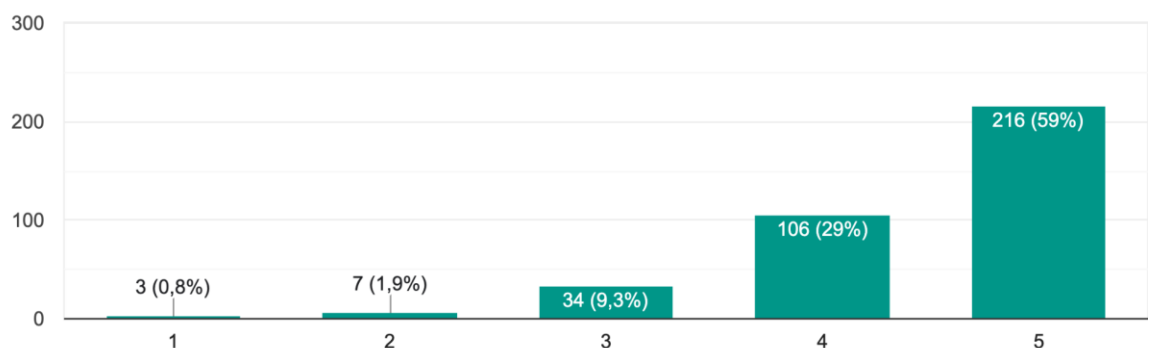

Рис. 9. Оцінка респондентами поваги до їх особистих кордонів на ФПО

У відповідь на питання щодо сприйняття респондентами прозорості ухвалення рішень на ФПО, більшість учасників опитування відповіла схвально (“абсолютно погоджуюся” - 228 особа, 62,3%; “погоджуюся” - 96 осіб, 26,2%), не визначилися 33 осіб (9%), а не погодилися - 9 осіб (2,4%).

Я вважаю, що на Факультеті рішення ухвалюються прозоро, із залученням учасників освітнього процесу:

366 відповідей

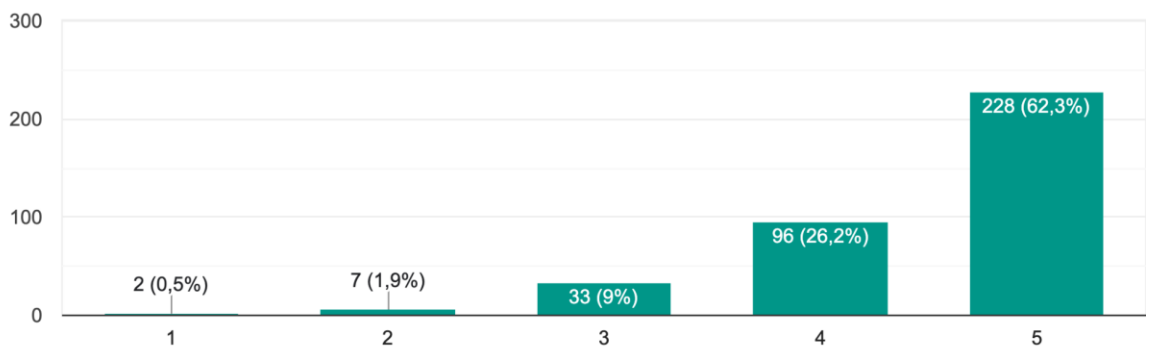

Рис. 10. Оцінка респондентами ухвалення рішення на ФПО

Загалом, всі відповіді питання блоку, який мав на меті визначити ставлення студентів до реалізації принципу “довіра та прозорість” свідчать про позитивне сприйняття того, як вибудовані процеси на ФПО та чи є довіра між учасниками освітнього процесу.

Блок питань, що стосувався реалізації принципу “підтримка за моделлю «рівний – рівному»” мав на меті з’ясувати чи створено для студентів на ФПО простір, що забезпечує взаємну підтримку, співробітництво та можливості для спілкування (90,4% погодилися), можливості отримати від інших студентів допомогу на рівних (86,3% погодилися), від адміністрації (89,1% погодилися). Загалом, студенти позитивно сприймають простір ФПО з точки зору отримання підтримки від усіх суб’єктів освітнього процесу.

На блок питань, що стосувалися реалізації принципу “співробітництво та участь” студенти теж дали загалом схожі відповіді. Більшість студентів визначили, що зміст і форми опанування навчальних дисциплін враховують їх індивідуальні потреби та стиль навчання (84,4%), на ФПО працює система стимулювання та заохочення їх позанавчальних ініціатив (80,6%), більшість студентів вважають, що при організації освітнього процесу

враховуються їх сильні сторони та інтереси (80%). Водночас увагу привертає порівняно більша кількість відповідей студентів, які не визначилися (від 13,9% до 16,9%) щодо цих питань. Окрім цього, привертає увагу значно більша кількість тих, хто не погодився з цими твердженнями (від 1,7% до 4,4%).

На питання чи студенти мають можливість підтримувати ділові стосунки з викладачами (90,9%) та студентами (91,2%) на основі співробітництва та взаємоповаги, впливати на якість освітніх послуг шляхом висловлення своїх освітніх потреб та отримання зворотного зв'язку від викладачів (82,5%). Водночас на останнє питання 3,9% респондентів зазначило, що не погоджуються з тим, що мають таку можливість.

Наступний блок питань був присвячений реалізації принципу “вибір і контроль”. Респонденти на питання щодо можливості обирати чи брати участь в різних заходах, що проводяться на ФПО, чи мають можливість для формування власної індивідуальної траєкторії навчання та чи дають їм викладачі можливість брати на себе відповідальність та здійснювати контроль за виконанням завдань в цілому відповіли схвально. Абсолютно погодилися від 58,7% до 67,5% респондентів, погодилися від 22,7% до 29,2% респондентів, а не визначилися від 9% до 10,1% опитаних. Привертає увагу великий розрив між відповідями “абсолютно погоджуюся” та “погоджуюся” на питання, які стосувалися права вибору брати участь у заходах на ФПО (38%) та надання викладачами можливості студентам брати на себе відповідальність, а також здійснювати контроль за виконанням завдань (44,8%). Ця різниця потребує подальшого вивчення у частині бачення студентами способів реалізації цього принципу.

Наступний блок питань стосувався реалізації принципу “культурні, історичні та гендерні аспекти”. Відповіді на питання цього блоку демонструють аналогічну динаміку до попередніх блоків, де більшість респондентів погодилися, що у змісті заходів, що проводяться на ФПО, а також під час реалізації освітнього процесу враховується їх особистісна ідентичність (расова, етнічна, релігійна, особистісні риси), особливі освітні потреби та культурні уподобання (88,2% та 89,9% опитаних). Не визначилися із відповіддю 10,4% та 9% респондентів відповідно. Водночас, як і в попередніх блоках, великим є розрив між відповідями “абсолютно погоджуюся” та “погоджуюся” на обидва питання (52,2% та 51,7% відповідно). Такий розрив потребує вивчення очікувань студентів у частині реалізації цього принципу.

Останній блок опитування стосувався емоційного стану учасників освітнього процесу. Відповіді респондентів на питання щодо спостереження в усіх учасників освітнього процесу типових реакцій на стрес (втрата інтересу до речей, які приносили раніше задоволення; труднощі в управлінні власними емоціями, проблеми із довірою, настороженість, пригніченість тощо) розподілилися по всьому спектру відповідей від 1 до 5. Проте, відповідь “абсолютно погоджуюся” дали найбільше респондентів (124 особи, що становить 33,9%), а розрив між відповіддю “не визначилися”, яку обрали 65 опитаних (17,8%) склав 16,1%. Відтак, можемо стверджувати, що учасники освітнього процесу демонструють симптоми стресу. Окрім цього, варто з’ясувати як ті, хто обрали “абсолютно не погоджуюся” та “не погоджуюся” взаємодіють в групі та чи є вони активними учасниками життя групи.

Я спостерігаю в інших учасників освітнього процесу на Факультеті такі реакції: втрата інтересу до речей, які приносили раніше задоволення, довірою, настороженість, пригніченість тощо:
366 відповідей

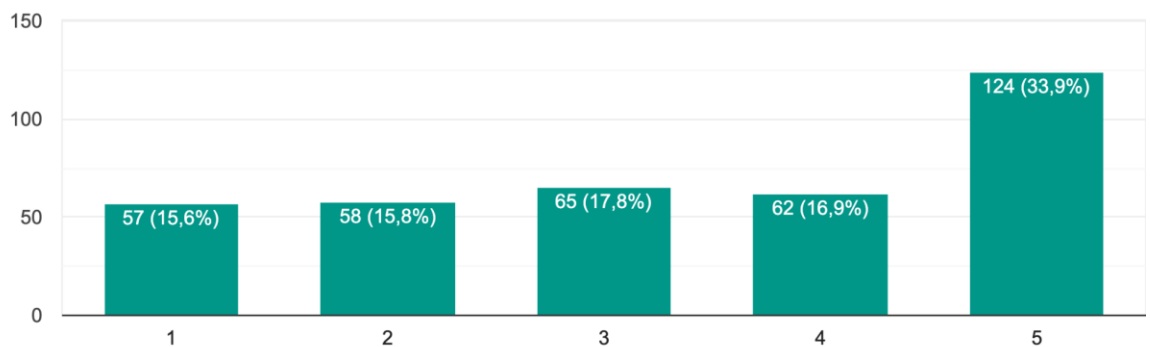

Рис. 11. Оцінка респондентами наявності в учасників освітнього процесу симптомів стресу

Водночас, на питання “За останній місяць Вам снилися кошмари про подію(-ї) або Ви думали про подію(-ї), коли не хотіли цього робити?; щосили намагалися не думати про подію(-ї) або уникали ситуацій, які нагадували Вам про цю подію(ї)?; були постійно настороженими, пильними або легко лякалися?; відчували заціпеніння або відчуженість від людей, діяльності чи оточення?; відчували провинувати себе або інших за подію(-ї) або будь-які проблеми, які ця подія(-ї) могла спричинити?”, респонденти дали в цілому відповідь “ні”. Проте, увагу привертає мала різниця між тими, кому не снилися кошмари

та вони не думали про певну подію не бажаючи цього та тими, хто це робив - 60 респондентів, 16,3%; відсутня різниця між тими, хто намагався не думати про певну подію, або уникали ситуацій, які нагадують про певну подію; а також мала різниця між тими, хто не були постійно настороженими, пильними або легко не лякалися та тим, хто був такими - 49 респондентів, 13,3%.

За останній місяць Вам:

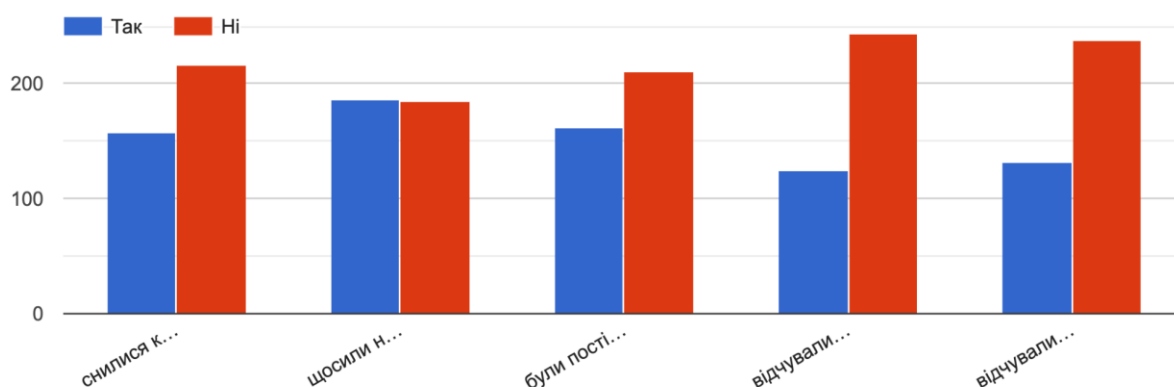

Рис. 12. Оцінка респондентами наявності у них симптомів стресу

ВИСНОВКИ

Аналіз результатів опитування свідчить про те, що студенти в цілому позитивно сприймають рівень травма-інформованості середовища Факультету педагогічної освіти. Подальшого дослідження потребує вивчення очікувань студентів від шляхів реалізації принципів травма-інформованого підходу на ФПО, які обрали відповіді “погоджуюся” та “не визначилися”.